

RIDDERHOFSTAD NIJEVELT:

BLIJDE STENEN EN LODEN KOGELS

GEBLAKERDE TROTS...

Middeleeuwen

De koude wind woei om de kleine herberg bij de hoefsmid en rukte aan deuren en luiken. De verkleumde reiziger liep meteen door naar het haardvuur en probeerde zijn handen te warmen.

“Ik zal wat warmes te drinken maken, heer.” zei de waardin gediensstig.

“Goed idee!” zei de man dankbaar. Hij wendde zich tot de jongen die hem met grote ogen stond te bekijken. “Heb je een naam, jongen?” vroeg hij.

“Heribert, heer, maar iedereen noemt me Bert.” antwoordde de jongen beleefd.

De man nam zijn grote, slappe, vilten hoed af. “Als jij mijn spullen nou eens even aanneemt en wegzet, Bert.”

Bert haastte zich om aan de opdracht te voldoen: hij hing de hoed en de mantel op aan een spijker en zette de grote, knoestige wandelstok in een hoek.

“Mag ik vragen wat dat voor mooie schelp is, die op uw hoed zit genaaid?” vroeg hij beleefd.

“Dat is een Jakobsschelp, jongen.” zei de man. Hij genoot duidelijk van de warme vlammen. “Ik ben zo’n jaar of vijf op pelgrimstocht geweest naar het graf van de Heilige Jacobus in Compostella. Dat ligt helemaal in Spanje en als bewijs dat je er bent geweest raap je op het strand zo’n schelp op. Die vind je bijna nergens anders!”

De waardin kwam terug met een aarden kom. “Ik heb warme melk met honing voor u,” zei ze, “en ik heb er wat kruiden in gedaan.”

“Ha, saliemelk!” zuchtte de man. “Da’s lang geleden!”

“Vijf jaar! Hij komt helemaal uit Spanje teruggelopen!” zei Bert behulpzaam.

De waard kwam binnen met een leren schoot voor. Roet zat aan zijn handen en in zijn gezicht. “Er werd nog een paard opgehaald dat ik vanmiddag heb

beslagen.” zei hij. “Welkom, pelgrim. Ik zie dat mijn vrouw en zoon u al hebben ontvangen. Bent u nog ver van huis?”

“Utrecht...” zei de reiziger. “Ik had al thuis kunnen zijn als het niet zo gestormd had! Maar vertel eens, wat is er gebeurd met dat mooie huis Nijenvelde? Toen ik hier langs kwam, toen ik op bedevaart ging, lag het er nog trots bij en nu zie ik alleen maar geblakerde muren en al even zwarte, krassende kraaien...”

“Ruzie tussen de hoge heren...zoals gewoonlijk.” zei de waard schamper. “Graaf Willem van Holland heeft hier de bisschop van Utrecht belegerd en daarbij ging Nijenvelde in de as. Onze heer Steven heeft het overleefd, maar we hebben hem sindsdien niet meer gezien...”

De reiziger knikte. “Ze waren al aan het kissebissen toen ik vijf jaar terug vertrok. Nu moet ik even snel rekenen...vijf jaar erbij...dan zijn ze zo’n twaalf, dertien jaar aan het ravotten geweest...”

“Ze kwamen hier voor de smidse langs!” vertelde Bert opgewonden. “Ze hadden ook een paar van die grote stenen-gooi-dingen bij zich!”

“Blijden...” verduidelijkte zijn vader. “Die werden op wielen getrokken door paarden. Ik heb er nog een paar van nieuwe hoefijzers mogen voorzien, dus ik heb er nog wat aan kunnen verdienen. Meestal zit je als gewone man tussen twee vuren en loop je de klappen op die de hoge heren aan elkaar toedienen!”

“Maak je niet druk, man.” zei de waardin bezorgd. “We hebben het allemaal overleefd, zonder al te veel schade...”

Een plotselinge windstoot door de schoorsteen drukte het vuur omlaag. maar daarna laaiden de vlammen weer hoog op. De hanenbalken, hoog in het dak, kraakten.

“Ze hadden ook donderbussen!” zei Bert, nog steeds opgewonden. “Je kon de knallen en het gekletter en het geschreeuw hier helemaal horen! Ik wou gaan kijken, maar ik mocht niet van mijn ouders...”

“Natuurlijk niet!” zei zijn moeder verontwaardigd. “Als de honden vechten, moet je niet tussenbeide komen!”

“Laat Heer Steven het maar niet horen dat je hem met een hond vergelijkt!” zei haar man met een klein lachje. “Maar eh... we moeten onze gast verzorgen! Heribert, haal eens voorzichtig een zijde spek uit de schoorsteen, dan snij ik er zodadelijk wat plakken van af. Vrouw, er zijn nog eieren...die kunnen samen met het spek in de pan. Wel eerst goed aan de eieren ruiken of ze nog goed zijn!”

“Ga jij je nou met mijn werk bemoeien?” vroeg de waardin beledigd. “Ga jij je eerst maar eens een beetje wassen...met al die smeer aan je handen kom je niet aan mijn rookspek! En als je dan toch met je mes in de weer gaat, zorg dan meteen voor wat sneden brood!”

“Ik hoor al dat ik niet te kort zal komen!” zei de pelgrim, met een knipoog naar de waard. “Als jullie ook nog wat kaas hebben en misschien een beker bier...”

“Ik zal vast een slaapplekje voor u in orde maken,” bood Bert aan, “dan kunt u morgen uitgerust weer verder.”

“Goed idee, Bertje!” zei de man. “Ik ben benieuwd of ze thuis nog weten wie ik ben...”

Hans Doornweerd/Latifundium ad Flevum (LatAF)

VERHAAL